

Správní řízení

v

ochraně přírody

Správní řád

- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- správní řád obsahuje obecnou právní úpravu, pokud obsahují zvláštní předpisy odlišnou právní úpravu, použije se přednostně tato právní úprava (tj. vztah tzv. subsidiarity)
- vzájemný vztah je zpravidla ve zvláštních předpisech výslovně upraven (viz např. formulace „*nestanoví-li tento zákon jinak, použije se správní řád*“ nebo „*na řízení upravená tímto zákonem se použijí obecné předpisy o správním řízení*“)
- **řídí se podle něj všechny orgány moci výkonné, orgány územních samosprávných celků a rovněž i všechny osoby právnické či fyzické, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (nestanoví-li zvláštní zákon jinak)**
- správní řád se naopak nepoužije na vztahy občanskoprávní, obchodněprávní a pracovněprávní
- adresáty působení správních orgánů jsou zpravidla fyzické a právnické osoby (včetně státu a územně samosprávných celků)

Správní řízení

- postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby (tzv. **konstitutivní rozhodnutí**) nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá (tzv. **deklaratorní rozhodnutí**)

Pozn. Vedle výše uvedených tzv. **meritorních rozhodnutí** mohou být v průběhu řízení vydávány i významově značně odlišná tzv. **procesní rozhodnutí neboli usnesení** (např. usnesení o účasti řízení, o přibrání znalce, ustanovení opatrovníka apod.).

- příslušnost správních orgánů = **VĚCNÁ + MÍSTNÍ + FUNKČNÍ**
- vedení řízení - jednotlivé úkony v řízení se činí písemně, pokud zákon nestanoví jinak nebo pokud to nevyklučuje povaha věci
- v každé věci se zakládá spis opatřený spisovou značkou

ZÁKLADNÍ ZÁSADY ČINNOSTI SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ

- zásada legality
- zásada materiální pravdy
- zásada součinnosti
- zásada odstranění rozporů
- zásada procesní ekonomie
- zásada rychlosti
- zásada rovnosti
- zásada ochrany dobré víry
- a další

Účastníci správního řízení

- a) v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu;
- b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají.
- účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech
- účastníky jsou rovněž osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon
- za účastníka se v pochybnostech považuje i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak (pozn. o tom, zda osoba je či není účastníkem, vydá správní orgán usnesení, jež se oznamuje pouze tomu, o jehož účasti v řízení bylo rozhodováno, a ostatní účastníci se o něm vyrozumí, přičemž tento postup nebrání dalšímu projednávání a rozhodnutí věci)

Správní řízení v I. stupni

- zahájení správního řízení: na žádost / ex offo
- NÁLEŽITOSTI ŽÁDOSTI - **kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje**
 - FO uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování
 - v podání souvisejícím s její podnikatelskou činností uvede FO jméno a příjmení, popř. dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání vztahující se k této osobě nebo jí provozovanému druhu podnikání, identifikační číslo osob a adresu zapsanou v obchodním rejstříku nebo jiné zákonem upravené evidenci jako místo podnikání, popř. jinou adresu pro doručování
 - PO uvede v podání svůj název nebo obchodní firmu, identifikační číslo osob nebo obdobný údaj a adresu sídla, popřípadě jinou adresu pro doručování
- podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, a podpis osoby, která je činí.
- nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu (X odložení věci & zastavení řízení)
- PŘEKÁŽKY V ŘÍZENÍ - litispendence & rei iudicatae (*non bis in idem*)

-
- průběh správního řízení = získání skutkových poznatků jako podkladů pro vydání rozhodnutí
 - dokazování = zjišťování stavu věci o němž nejsou důvodné pochybnosti
 - navrhování důkazních prostředků
 - opatřování důkazních prostředků
 - provádění dokazování (listinou, ohledáním, svědeckou výpovědí, znaleckým posudkem)
 - hodnocení výsledků dokazování (zásada volného hodnocení důkazů)
 - přerušování a zastavení řízení
 - náklady řízení

Správní rozhodnutí

- rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá (tzv. meritorní rozhodnutí), nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách (tzv. procesní rozhodnutí, zpravidla nazývané „usnesení“)
- písemná forma
- správní orgán je povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu
- pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení, k nimž se připočítává doba až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo místní šetření, je-li třeba někoho předvolat, někoho nechat předvést nebo doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, nebo jde-li o zvláště složitý případ (příp. doba nutná k provedení dožádání, ke zpracování znaleckého posudku nebo k doručení písemnosti do ciziny).

Pozn. Po dobu nezbytnou k opatření údajů pro vydání rozhodnutí neběží.

Pozn. Pozor na případnou zvláštní právní úpravu.

OBSAHOVÉ NÁLEŽITOSTI SPRÁVNÍHO ROZHODNUTÍ

- VÝROKOVÁ ČÁST + ODŮVODNĚNÍ + POUČENÍ ÚČASTNÍKŮ
- - ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků
- - v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí

Pozn. Odůvodnění rozhodnutí není třeba, jestliže správní orgán prvního stupně všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví.

- - v poučení se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává

Pozn. Pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost v poučení uvedena.

FORMÁLNÍ NÁLEŽITOSTI SPRÁVNÍHO ROZHODNUTÍ

- **označení „rozhodnutí“ nebo jiné označení** stanovené zákonem (např. „usnesení“ apod.)
- **označení správního orgánu**, který rozhodnutí vydal (úplný název + sídlo)
- **číslo jednací**
- **datum vyhotovení rozhodnutí**
- **otisk úředního razítka**
- **jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby**
- **jména a příjmení (event. název) všech účastníků správního řízení**

Pozn. Zvláštní právní předpisy mohou stanovit další náležitosti správních rozhodnutí.

PLATNOST, PRÁVNÍ MOC, ÚČINNOST, VYKONATELNOST A JINÉ PRÁVNÍ ÚČINKY ROZHODNUTÍ

- **PLATNOST**
- **PRÁVNÍ MOC** - v právní moci je rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání (Pozn. Pravomocné rozhodnutí je závazné pro účastníky a pro všechny správní orgány.)
- **VYKONATELNOST** - rozhodnutí je vykonatelné nabytím právní moci nebo pozdějším dnem, který je v jeho výrokové části uveden (rozhodnutí ukládající povinnost k plnění je vykonatelné, je-li v právní moci a jestliže uplynula lhůta ke splnění povinnosti)
- **VYMAHATELNOST**
- **doložka právní moci nebo vykonatelnosti** - správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, vyznačí na písemném vyhotovení rozhodnutí, které zůstává součástí spisu, právní moc nebo vykonatelnost rozhodnutí
- **presumpce správnosti** pro všechna správní rozhodnutí (včetně vadných) X nulitní

Vady správního rozhodnutí

- **presumpce správnosti** pro všechna správní rozhodnutí (včetně vadných) = považují se za bezvadné (tudíž vyvolávají právem předpokládané účinky), dokud nejsou zákonem stanoveným způsobem shledány neplatným (tj. zrušeny či změněny)
- X nicotná (nulitní) rozhodnutí
 - věcně nepříslušný orgán
 - zjevně vnitřně rozporné nebo právně či fakticky neuskutečnitelné
- chyby v psaní, počtech a jiné nesprávnosti = opravné usnesení (i bez návrhu) nebo „opravné rozhodnutí“ (týká-li se oprava výroku)
- NE omyl v hodnocení skutkovém či právním posouzení věci = nelze měnit smysl (vlastní obsah) výroku rozhodnutí
- právo podat odvolání má pouze přímo dotčený účastník

Ochrana před nečinností správního orgánu

- MOŽNOSTI – postup podle správního řádu (viz níže) + podání **žaloby**
- opatření učiní nadřízený orgán *ex officio* (jakmile se to dozví)
 - nevydá-li správní orgán rozhodnutí ve věci v zákonné lhůtě
 - nezahájí-li příslušný správní orgán řízení ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících zahájení řízení z moci úřední
 - + případně i je-li z okolností zjevné, že věcně a místně příslušný správní orgán nedodrží lhůtu stanovenou pro vydání rozhodnutí o žádosti nebo zahájí řízení z moci úřední anebo v řízení řádně pokračovat
- účastník má možnost podat **žádost** po uplynutí stanovené lhůty pro rozhodnutí → k nadřízenému orgánu
- nadřízený správní orgán může:
 - přikázat nečinnému správnímu orgánu, aby ve stanovené lhůtě učinil potřebná opatření ke zjednání nápravy nebo vydal rozhodnutí,
 - usnesením převzít věc a rozhodnout namísto nečinného správního orgánu (tzv. atrakce)
 - usnesením pověřit jiný správní orgán ve svém správním obvodu vedením řízení (tzv. delegace)
 - usnesením přiměřeně prodloužit zákonnou lhůtu pro vydání rozhodnutí (podmínky!)

Opravné prostředky

= přezkoumatelnost správních rozhodnutí

řádné (přezkoumání rozhodnutí, která nenabyla právní moci):

- ODVOLÁNÍ
- ROZKLAD

mimořádné (přezkoumání již pravomocných rozhodnutí):

- PŘEZKUMNÉ ŘÍZENÍ
- OBNOVA ŘÍZENÍ

správní soudnictví = podání směřující k přezkoumání rozhodnutí soudem

Odvolání (rozklad)

- u všech správních rozhodnutí (až na výjimky)
- suspenzivní účinek (výjimky)
- devolutivní účinek (X rozklad)
- obecná 15 denní lhůta ode dne oznámení
- písemně nebo ústně do protokolu
- oznámení ostatním účastníkům (+ výzva k doplnění)
- nové skutečnosti a návrhy na provedení důkazů jen pokud je nemohl navrhnout dříve!
- autoremedura
- postoupení do 30 dnů odvolacímu orgánu

Odvolání u odvolacího orgánu

- po provedeném řízení odvolací orgán:
 - napadené rozhodnutí nebo jeho část zruší a řízení zastaví
 - napadené rozhodnutí nebo jeho část zruší a věc vrátí k projednání správnímu orgánu, který je vydal (vázanost jeho právním názorem!)
 - napadené rozhodnutí nebo jeho část změni
(NE rozhodnutí orgánu územně samosprávného celku v samostatné působnosti)
 - odvolání zamítne a rozhodnutí potvrdí
- NELZE se odvolat = doručením se rozhodnutí stává pravomocné
- ROZKLAD = u prvoinstančních rozhodnutí ústředních správních úřadů (přiměřené využití ustanovení správního řádu o odvolání)

Obnova řízení

- řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže (taxativní důvody):
 - vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo
 - bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno,
- a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování
- + z moci úřední též v případě, že rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem
 - 2 stádia = řízení o povolení (nařízení) obnovy + nové řízení ve věci

-
- **PODÁNÍ** u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí
 - **NE** ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení
 - žádosti o obnovu řízení se přiznává odkladný účinek, jestliže hrozí vážná újma účastníkovi nebo veřejnému zájmu
 - o obnově řízení **ROZHODUJE** správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni
 - **NOVÝM ROZHODNUTÍM SE RUŠÍ PŮVODNÍ ROZHODNUTÍ** (účinky ex tunc / ex nunc)

Přezkumné řízení

- NENÍ PRÁVNÍ NÁROK (= jen podnět)
- v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy
- BEZ specifikace konkrétních důvodů (resp. vad)
- ZAHÁJENÍ - správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal (*ex offio*), jestliže po předběžném posouzení věci dojde k závěru, že lze mít důvodně za to, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy (výjimka - autoremedura)
- usnesení o zahájení přezkumného řízení lze vydat nejdéle do 2 měsíců ode dne, kdy se příslušný správní orgán o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od právní moci rozhodnutí ve věci
- **soulad rozhodnutí s právními předpisy se posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání**

Závazné stanovisko

- ≠ SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ
- = úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který **není samostatným rozhodnutím ve správním řízení** a jehož **obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu**
- správní orgány příslušné k vydání závazného stanoviska jsou tzv. **dotčenými orgány**
- jestliže bylo v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne
- jestliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska
- správní úkony této povahy nemusejí být vždy nutně označeny jako ZÁVAZNÁ STANOVISKA (!)

Vyjádření, osvědčení, sdělení

- ≠ SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ
- nezakládají práva ani povinnosti
- jestliže to nevyklučuje povaha vyjádření, osvědčení nebo sdělení, zejména není-li zapotřebí zkoumat skutkový stav nebo čerpat z evidence vedené určitým správním orgánem

X deklaratorní správní rozhodnutí!

- **rozhodné není jejich označení, ale obsah – právní povaha!**
- může je vydat nebo učinit kterýkoli věcně příslušný správní orgán

Právní úprava v ZoOPK

- řízení ve věcech ochrany přírody (§ 83)

- je-li nařízeno ústní jednání, je povinen orgán ochrany přírody doručit předvolání k tomuto jednání účastníku řízení nejméně 15 dnů, ve zvláště složitých případech 30 dnů přede dnem ústního jednání (stejnou dobu musí být vyvěšena veřejná vyhláška o ústním jednání)
- **v jednoduchých věcech rozhodne orgán státní ochrany přírody bezodkladně - v ostatních případech rozhodne do 60 dnů od zahájení řízení - ve zvláště složitých případech do 90 dnů od zahájení řízení (!)**
- nevyklučuje-li to povaha věci nebo nebrání-li tomu důležitý zájem některého z účastníků řízení, může orgán ochrany přírody spojit různá řízení podle tohoto zákona a vydat žadateli nebo osobě, jíž má být uložena povinnost, několik rozhodnutí společně

Právní úprava v ZoOPK

- změny a zrušení rozhodnutí (§ 84)

- OOP může z vlastního podnětu nebo na návrh po provedeném řízení jím vydané rozhodnutí nebo opatření obecné povahy změnit, popř. zrušit:
 - a) dojde-li ke změně skutečností rozhodných pro vydání rozhodnutí nebo opatření obecné povahy,
 - b) vyžadují-li to zájmy přírody a krajiny chráněné tímto zákonem, zejména vznikla-li nebo hrozí-li vážná ekologická újma,
 - c) nedodrží-li oprávněný opětovně podmínky rozhodnutí nebo povinnosti stanovené v něm orgánem ochrany přírody,
 - d) nevyužívá-li oprávněný rozhodnutí bez zvláštního důvodu po dobu delší dvou let,
 - e) dochází-li při činnosti vykonávané na základě rozhodnutí nebo opatření obecné povahy k porušování ustanovení tohoto zákona nebo k podstatnému poškozování jiných oprávněných zájmů v ochraně přírodního prostředí.
- MŽP si může změnu či zrušení rozhodnutí nebo opatření obecné povahy vyhradit, jde-li o rozhodnutí nebo opatření obecné povahy nižšího orgánu ochrany přírody z důvodů uvedených v písm. b) nebo e)

Právní úprava v ZoOPK

- společná ustanovení (§ 90)

- souhlasy a závazná stanoviska vydávaná podle ZoOPK k plánům a politikám, které nejsou schvalovány ve správním řízení, se též nevydávají ve správním řízení
- souhlasy a závazná stanoviska vydávaná podle ZoOPK jako podklad pro rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu jsou závazným stanoviskem podle správního řádu
- odkladný účinek odvolání je vyloučen v případě rozhodnutí o zřízení přechodně chráněné plochy (§ 13), omezení a zákazu činnosti podle (§ 66) a odebrání rostlin a živočichů podle (§ 89)

Právní úprava v ZoOPK

- společná ustanovení (§ 90)

- činnosti zakázané nebo omezené bližšími ochrannými podmínkami uvedenými v právních předpisech, kterými byly vyhlášeny národní parky, chráněné krajinné oblasti, státní přírodní rezervace, chráněné přírodní výtvořy, chráněné přírodní památky, chráněná naleziště, chráněné parky a zahrady a chráněné studijní plochy a jejich ochranná pásma podle zákona č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody, se nadále považují za činnosti vázané na souhlas orgánu ochrany přírody podle § 44 odst. 3
- v řízeních podle jiných právních předpisů, v nichž mohou být dotčeny zájmy chráněné tímto zákonem, jsou OOP dotčenými orgány

Právní úprava v ZoOPK

- dotčení zájmů ochrany přírody (§ 65)

- **orgán státní správy vydávající rozhodnutí podle zvláštních předpisů, jimiž mohou být dotčeny zájmy chráněné tímto zákonem, tak činí jen po dohodě s orgánem ochrany přírody, není-li v zákoně předepsán jiný postup**

Děkuji vám za pozornost

a

přeji pěkný zbytek dne.

